

ОБЩИНА ВЪЛЧЕДРЪМ

ГОДИШЕН ДОКЛАД

за наблюдението на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм 2021-2027 година през 2022 г.

Настоящият годишен доклад за наблюдението на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община (ПИРО) Вълчедръм за периода 2021-2027 г. през 2022 г. се изготвя на основание чл. 72, ал. 4 от Правилника за прилагане на Закона за регионално развитие (ППЗРР).

Наблюдението на ПИРО се извършва с цел постигане на ефективност и ефикасност на стратегическото планиране, програмирането, управлението и ресурсното осигуряване на местното развитие. Предмет на наблюдение на ПИРО е изпълнението на целите и приоритетите, заложи в плана, както и действията на местната власт и администрация, организациите, бизнес структурите, физическите и юридическите лица, свързани с изпълнението на документа.

Орган на наблюдение на ПИРО е Общинския съвет.

Кметът на община организира наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на община. За резултатите от наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на община се изготвя годишен доклад. На основание чл. 72, ал. 4 от ППЗРР Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината се изготвя и внася за обсъждане и одобряване от общинския съвет до 31 март на всяка следваща година.

Със Заповед № 705/17.06.2021 г. на Кмета на община Вълчедръм е създаден Общински екип за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм 2021-2027 г. и са определени задачите на екипа. Част от работата на екипа е извършването на оценка и наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие и изготвянето на годишен доклад, съгласно чл. 72 от Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие (ДВ, бр. 70 от 2020 г. от 07.08.2020 г.).

Планът за интегрирано развитие на община Вълчедръм за периода 2021-2027 г. е разработен в съответствие с изискванията на Закона за регионално развитие и правилника

за неговото прилагане и е приет от Общински съвет – Вълчедръм с Решение № 177, Протокол № 23 от 28.05.2021 г.

Визията за развитие на община Вълчедръм е с перспектива отвъд хоризонта на 2027 г. и е формулирана така:

„Община Вълчедръм – прогресивно развиващ се интегриран земеделски район с добър жизнен стандарт и конкурентоспособна икономика, преодоляващо социално-икономическото си изоставане, чрез подходящи инвестиции, иновации и образован човешки капитал, с развити комуникации и съхранено природно и културно богатство”.

Целите и приоритетите на Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм са определени в съответствие с целите и приоритетите на стратегическите документи за национално, регионално и пространствено развитие на по-високите нива, като се обвързват с постигането на конкретни резултати за територията на общината.

Целите на плана отразяват насоките за национално и регионално развитие, като ги пречупват през призмата на местния потенциал и съсредоточават върху решаването на конкретните проблеми на общината. Основа на дефинираните цели и приоритети е направеният социално-икономически и SWOT-анализ и разкритите основни специфики, проблеми и ключови фактори, стимулиращи и спъващи местното развитие.

I. Общи условия за изпълнение на Плана за интегрирано развитие на общината и в частност промени в социално-икономическите условия в общината.

В община Вълчедръм има демографската криза и през последните години тя се задълбочава, в резултат на което населението на общината намалява и застарява ежегодно.

По данни на Националния статистически институт (НСИ) с резултати от извършеното преброяване на населението към 07.09.2021 г. общият брой население в община Вълчедръм е 7 698 души, разпределени, както следва: най-много в гр. Вълчедръм - 2 895, следва от с. Долни Цибър - 1 408, с. Септемврийци – 893, с. Мокреш – 636, с. Златия – 583, с. Разград – 506, с. Черни връх – 371, с. Игнатово – 200, с. Горни Цибър – 100, с. Бъзовец – 57 и с. Ботево – 49. За сравнение с предходното преброяване на населението - към 01.02.2011 г. населението на общината е било 9 900 души. Във всички населени места на общината се наблюдава намаляване на населението, но най-драстично е то в с. Бъзовец – намаляване с 50 %, следва с. Горни Цибър – с 49 %, с. Златия – с 33 %, с. Разград и с. Черни връх – с по 27 %, с. Ботево – с 25 %, с. Игнатово – 24 %, с. Септемврийци – 23 %, гр. Вълчедръм и с. Мокреш – с по 21 % и с. Долни Цибър – с 12 %.

По данни на ГД ”ГРАО” жителите на общината по постоянен адрес към 31.12.2021 г. са 8 635 души, а към 31.12.2022 г. – 8 580 души. Тези данни показват продължаващата през последните години трайна тенденция на намаляване на населението с ускорени темпове.

Население по постоянен адрес в община Вълчедръм по населени места

№ по ред	Населено място	Население към 31.12.2021 г.	Население към 31.12.2022 г.
1	Вълчедръм	3 236	3 211
2	Ботево	41	41
3	Бъзовец	59	50
4	Горни Цибър	98	96
5	Долни Цибър	1 653	1 674
6	Златия	608	590
7	Игнатово	194	191
8	Мокреш	733	720
9	Разград	587	586
10	Септемврийци	978	977
11	Черни връх	448	444
	ОБЩО:	8 635	8 580

Източник: ГД "ГРАО"

След анализ на данните за населението с регистрация по настоящ адрес на територията на общината могат да направят заключение, че продължава да намалява броят на лицата на възраст до 18 г. Населението на община Вълчедръм продължава да застарява. Към края на 2022 г. децата до 14 г. са едва 13,1% от жителите на общината, а възрастните над 60 годишна възраст при жените и над 63 годишна възраст при мъжете – 28,6 %. Изводът, който се налага е, че населението на община Вълчедръм продължава да бележи трайни тенденции на застаряване.

Население в община Вълчедръм по настоящ адрес, възраст и пол

	Общо	Под 7	7-13	14-17	18-59 жени	18-62 мъже	Над 60 жени	Над 63 мъже
Към 31.12.2021 г.	8 678	573	590	370	2 133	2 578	1 503	931
Към 31.12.2022 г.	8 581	551	575	380	2 160	2 460	1 532	923

Източник: ГД "ГРАО"

Тенденциите на ниска раждаемост и висока смъртност са трайни и са причина за отрицателния естествен прираст и задълбочаващата се демографска криза в района.

Когато възрастовата структура е деформирана не може да се осигури както възпроизводството на населението, така и възпроизводството на трудовия потенциал. За влошаването на възрастовата структура у нас съществено допринесоха мащабните емиграционни процеси предимно сред младите възрастови групи. Емигрирането на цели млади семейства (заедно с децата) обуславя ускоряването на процеса на застаряване, което поставя натиск върху публичните разходи за пенсии, здравеопазване и социални грижи.

Неблагоприятните демографски тенденции и някои структурни проблеми остават основни пречки пред нормалното функциониране на пазара на труда. Населението продължава да намалява и застарява. Делът на дълготрайно безработните остава

сравнително висок. В малките населени места няма капиталовложения и почти липсват форми на индустрия. В същото време нараства недостигът на квалифициран труд, което отправя допълнително предизвикателство пред активните мерки на пазара на труда.

Основните проблеми на община Вълчедръм в сферата на заетостта и безработицата са високото равнище на безработица, високия дял на продължително безработните и лицата с ниско образование, без специалност и професия.

Възможностите за намиране на работа в община Вълчедръм са ограничени. Частният сектор наема малка част от свободната работна ръка. Заетост се осигурява основно чрез различните програми и мерки на пазара на труда. В публичния сектор трудно се освобождават места и там възможностите са изключително ограничени по отношение намирането на работа. От години Общината участва активно в редица национални програми и мерки, в Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”, целящи под различна форма ограничаване на безработицата и осигуряване на заетост и доходи за местното население.

Към 31.12.2021 г. процентът на безработица в община Вълчедръм е 30,30 %, при 9,69 % за област Монтана и 4,79 % за страната. В края на 2022 г. се отчитат следните стойности: 31,65 % за общината, при 9,68 % за област Монтана и 4,69 % за страната.

Общият брой на безработните лица в община Вълчедръм към 31.12.2021 г. е 918, от които 650 – с основно или по-ниско образование, а към 31.12.2022 г. техният брой е 959, от които 678 – с основно или по-ниско образование. От общия брой продължително безработни лица 446, с професионална квалификация са 101, а без специалност и квалификация – 345, със средно образование – 123, с основно – 76, а с начално и по-ниско – 245.

Община Вълчедръм отново е включена в Заповед № ЗМФ-120 от 06.02.2023 г. на Министъра на финансите за определяне на списък на общини с безработица със или над 25 на сто по-висока от средната за страната за 2022 г.

Причините за високата безработица в общината са липсата на работни места и несъответствието между професионалната квалификация и пазара на труда. Несъответствието между предлаганите и търсените квалификации и професии е характерно за следните групи: незавършилите училище, млади хора, без трудов стаж, завършващи средно и/или висше образование и тези без или с много ниско ниво на професионална квалификация.

Приоритетите в заетостта и безработицата в община Вълчедръм са взаимосвързани и се отнасят до съживяване на района, повишаване на икономическата активност, привличане на инвестиции, осигуряване на заетост, насърчаване на алтернативната заетост, намаляване на безработицата, задържане и повишаване качеството на човешките ресурси.

II. Постигнат напредък по изпълнението на целите и приоритетите на плана за интегрирано развитие на общината въз основа на индикаторите за наблюдение.

За периода 2021-2027 г. Общината адресира адекватни действия в рамките на пет приоритета, три стратегически цели и общо 21 мерки.

По-надолу ще бъдат представени постигнатите индикатори и изпълнените проекти през 2022 г. по приоритети, мерки и подмерки.

Приоритет 1: Засилване на конкурентните позиции на общината, устойчив, иновативен и интелигентен икономически растеж, базиран на местните ресурси, подобряване на бизнес средата и стимулиране на предприемачеството.

За реализацията на **Приоритет 1** са планирани три мерки и две подмерки.

Мярка 1.1. Стимулиране на предприемачеството, инвестициите и иновациите.

Дейностите/проектните идеи, които са заложили за изпълнение на мярката са насочени към създаване на нови предприятия в хранително-вкусовата промишленост; технологична модернизация на съществуващите, създаване на нови и развитие на иновативни предприятия; подкрепа за производствени инвестиции в предприятията, вкл. за семейни предприятия, творчески индустрии и занаяти; създаване на инвестиционен модул в сайта на Общината с презентации на дейността на местните фирми и информация за свободни терени, сгради и др.

На официалната страница на Община Вълчедръм в интернет е публикуван Каталог с привлекателни за инвестиции терени, сгради и имоти общинска собственост на територията на община Вълчедръм. Информацията в каталога редовно се актуализира.

Мярка 1.2. Развитие на модерно, устойчиво и диверсифицирано селско стопанство.

За постигане на заложените в мярката индикатори са предвидени следните дейности/проектни идеи: осигуряване на стартова помощ за млади фермери; модернизиране и разширяване на земеделски стопанства; създаване на нови земеделски стопанства за отглеждане на трайни насаждения; развитие на биологично земеделие; развитие на напоителни системи; увеличаване на напояваните площи и зеленчукопроизводство; развитие на рибарството и аквакултурите; развитие на пчеларството.

Засетите площи по земеделски култури за стопанската 2021/2022 г. са, както следва: царевица – 14 325 дка, слънчоглед – 6 277 дка, пшеница – 8 068 дка, ечемик – 786 дка и рапица – 490 дка.

Броят на регистрираните земеделски стопани през 2021 г. е 216, а през 2022 г. – 210, като в това число влизат и земеделски стопани с адресна регистрация в друга област, но обработващи земи на територията на община Вълчедръм.

В сравнение с 2021 г. през 2022 г. броят на отглежданите овце е нарастнал - от 3 989 на 4 407. Наблюдава се намаляване на броя на отглежданите говеда – от 2 259 през 2021 г., на 1 822 – през 2022 г. През 2022 г. регистрираните пчелни семейства са 2 032, отглежданите кози – 417 бр., зайци – 338 бр. и зайкини – 160 бр.

Мярка 1.3. Развитие на туризма като индустрия, базирана на специфичните местни ресурси, природни и културни забележителности.

За изпълнението на мярката са предвидени дейности и проекти към Програмата за развитие на туризма на община Вълчедръм 2021-2027 г.

Подмярка 1.3.1. Оползотворяване и развитие на местните туристически ресурси, чрез създаване на базова инфраструктура и активно предлагане на интегрирани туристически продукти и услуги.

Дейностите/проектните идеи, които са заложили за изпълнение на подмярката са насочени към създаване на местен туристически продукт „Вълчедръм – селски туризъм в плодородната „Златия“, приключения и отдых от долината на Цибрица до Дунав“, включващ различни пакети от туристически маршрути, посещения, атракции и услуги; извършване на основен ремонт на сградата, благоустройство, съвременен оборудване и обогатяване на фонда на Музейна сбирка – Вълчедръм; създаване на нови места за настаняване, къщи за гости, атракции и развлечения; възстановяване, ремонт и реставрация на църкви и религиозни обекти в общината и включването им в маршрути за поклоннически туризъм; обособяване на екопътеки и маршрути с възможности за велосипеден и пешеходен туризъм в горите; благоустройство на места за краткотраен отдых и разходка – почистване и ремонт на обществени чешми, поставяне на беседки, заслони, указателни и информационни табели, пейки и други; изграждане на велоалеи, места за каране на ролери и ролкови кънки; изграждане на зони за къмпингуване и риболов край местните реки и язовири; подобряване състоянието на културно-историческите и войнишки паметници и достъпа до тях; осигуряване на подготвени кадри за работа в туристическия сектор и повишаване качеството на обслужване в туризма.

През месец декември 2022 г. в гр. Вълчедръм в изпълнение на Проект „Благоустройство на зелени пространства на територията на гр. Вълчедръм“, Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ПРСР 2014-2020 г. № BG06RDNP001-7.006-0082-C01 на стойност 645 937,94 лв., са въведени в експлоатация два градски парка.

Единият парк се намира в централната градска градина с музейна сбирка. В него съществуващото парково място е подобро и естетизирано в парково пространство. Паркът предлага развита симетрична алейна мрежа. В едната му част има чешмичка, а в другата - комбинирано детско съоръжение за възрастова група 3-12 г., с ударопоглъщаща настилка, подходящо за деца с увреждания, люлка, както и беседки за майките. Централно е разположен малък амфитеатър със сцена, маркирана в настилка за артистични прояви и учебна стая на открито. Предвидена е възможност за прожектиране на временен екран. Около алеите са разположени пейки и кошчета, засадени са много дървета, храсти и многогодишни цветя.

Вторият парк се намира до ДГ „Слънчице“. Той е с извита обиколна алея за бягане, около която са разположени три зони. Северната зона е обособена за игра на деца с две комбинирани детски съоръжения с ударопоглъщаща настилка, две детски люлки тип махало, една люлка тип везна, въртележка и беседка. В източната част са поставени фитнес уреди – две комбинирани стрийт фитнес съоръжения с халки, успоредка, лостове, шведска стена, лост на три нива, беседка. На запад е изградена площадка за скейтбординг, която разполага с рампа Халфпайп, две отделни рампи, както и ниски съоръжения за каскади, беседка. Паркът е отделен от околното пространство с ажурна оградна система, в която са поставени врати към трите улици и детската градина.

Подмярка 1.3.2. Развитие и разнообразяване на туристическото предлагане, интегрирано управление, маркетинг и реклама на дестинацията.

Планираните дейности/проектни идеи, които са заложили за изпълнение на мярката, са създаване на гише за туристическа информация към Общинска администрация – Вълчедръм; създаване на информационен туристически модул в сайта на Община Вълчедръм; организиране на екологични/орнитоложки турове и посещения на резерват „Ибиша“ и остров Цибър, като специализиран туристически маршрут; организиране на ученически екскурзии, зелени училища, посещения на ферми и земеделски стопанства и пешеходен еко-туризъм с атракции за деца от големи градове; проучване и съхранение на местни традиции, обичаи и занаяти, които да бъдат включени в културния календар на общината и представяни на туристите със съвременни интерактивни методи; интегрирани съвместни туристически проекти с други общини, НПО, трансгранично сътрудничество и културен обмен.

На Националния празник Трети март, Община Вълчедръм създаде организация и се включи в традиционната инициатива на „Сдружение Азбукари“ и „Българи за България“ – Пробуждане с хоро. По този начин бе отправен призив за обединение на българите у нас и по света със символа на единението – българското хоро.

В последните дни на месец август честванията на 53 години Вълчедръм – град започнаха с обиколка на Музейна сбирка - гр. Вълчедръм. Г-жа Мария Николова – мл. експерт „Образование, култура и спорт“ в Община Вълчедръм, изнесе беседа за историята на шевицата, която се бродира върху северозападната носия, разказа за нейната мистична сила и значението на основните и символи. Пресъздаде се традиционно заплитане на косичник – характерен за нашият край, и показаха стари занаяти от г-жа Росица Атанасова – ръководител на Фолклорен състав за обреди, и г-жа Роза Гинина – активен деец на града.

Приоритет 2 - Насърчаване на зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, чиста околна среда, приспособяване към изменението на климата, превенция и управление на риска.

За реализацията на **Приоритет 2** са планирани четири мерки.

Мярка 2.3. Опазване на околната среда и борба с климатичните промени.

За изпълнение на мярката са предвидени следните дейности/проектни идеи: ежегодно прочистване на речни корита и дерета и наблюдаване на съоръжения, мостове, водостоци и други за предотвратяване на наводнения; почистване, укрепване и защита от разливи на речни корита на реките на територията на общината; приемане на Общински план за защита при бедствия, аварии и катастрофи; изграждане на нови и оптимизиране и/или разширяване на съществуващи системи за предупреждение, наблюдение, докладване; прогнозиране и сигнализиране във връзка с климатичните изменения и риска от природни бедствия и аварии; повишаване на информираността на населението, обучения, информационно-образователни мерки за формиране, прилагане и изпълнение на целите на политиките, свързани с изменението на климата.

Със свое Решение № 334, протокол № 38 от 23.05.2018 г. Общински съвет – Вълчедръм е одобрил споразумение за партньорство между Община Вълчедръм и Община Якимово, което е подписано от двете общини на същата дата. Открита е

строителната площадка и на 03.12.2019 г. на нея е проведена официална церемония „Първа копка” по проект „Проектиране и изграждане на компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци за общините Вълчедръм и Якимово” по Оперативна програма "Околна среда 2014-2020 г.

Общата стойност на проекта е 3 279 934,32 лв., от които 2 079 107,00 лв. от Европейския фонд за регионално развитие, 366 901,18 лв. - национално съфинансиране от държавния бюджет на Република България, 833 926,14 лв. собствен принос на Община Вълчедръм и Община Якимово, в т.ч. 534 079,24 лв. ДДС за възстановяване.

Социално-икономическите цели на проекта, насочени към:

- подобряване на качеството на околната среда за жителите в община Вълчедръм и община Якимово чрез намаляване на свързаните с депонирането на отпадъци вредни емисии;
- предоставяне на нов тип услуга – разделно събиране на зелени и/или биоразградими отпадъци - на жителите на община Вълчедръм и община Якимово;
- предоставяне на висококачествен компост за жителите и бизнеса в общините;
- разкриване на нови работни места за експлоатация на изградената инфраструктура.

За изграждането на компостиращата инсталация от Община Вълчедръм е определен подходящ терен. В рамките на проекта освен изграждане на компостираща инсталация е извършена и доставка на необходимите камиони и контейнери за въвеждане на системата за разделно събиране и транспортиране до компостиращата инсталация на събраните отпадъци.

Реализирането на проекта ще допринесе за подобряване на качеството на околната среда и намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху човешкото здраве за жителите в общините Вълчедръм и Якимово чрез намаляване на свързаните с депонирането на отпадъци вредни емисии; на жителите и бизнеса в общината ще се предоставя нов тип услуга по отношение на зелените и/или биоразградими отпадъци и на висококачествен компост.

За компостиращата инсталация има удостоверение за въвеждане в експлоатация от 17.06.2021 г. Междубщинското дружество „Златия еко“ ООД функционира от 01.09.2021 г. с 9 работни места, необходими за експлоатация на изградената инфраструктура.

От месец март до края на 2022 г. „Златия еко“ ООД успява за събере 408 230 кг зелена маса и клони.

В периода от 22.07.2022 г. до 30.11.2022 г. е изпълнен проект “Доставка и монтаж на разходомер за отчитане на количествата отпадъчни води на Канализационна система гр. Вълчедръм“ със собствени средства в размер на 9 600 лв.

Мярка 2.4. Устойчиво управление на отпадъците.

Планираните дейности/проектни идеи, които са заложили за изпълнение на мярката, са участие в регионалната система за управление на отпадъците - регион Монтана, включително в инсталации за сепариране и предварително третиране на смесените битови отпадъци; подобряване управлението на отпадъците, в т.ч. предотвратяване и намаляване на генерирането на отпадъци, подготовка за повторна употреба, рециклиране, включително пречистване на отпадъчните води; извършване на актуален Морфологичен анализ на смесените битови отпадъци към 2024 г.; подновяване на амортизираните съдове за смет (закупуване на нови); разширяване и оптимизиране на

системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки във всички населени места на общината.

През 2022 г. с цел подновяване на амортизираните съдове за смет със собствени средства в размер на 35 955 лв. са закупени нови 40 бр. контейнери тип „Бобър” и кофи тип „Мева” – 51 бр., които са разпределени в населените места на община Вълчедръм.

В изпълнение на предвидената дейност за разширяване и оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки във всички населени места на общината е приложено разделно събиране на отпадъци от опаковки в 6 населени места. Подписаният договор за сътрудничество с "Булекопак" АД е със срок до 31.12.2023 г.

Община Вълчедръм и „БУЛЕКОПАК“ АД организираха съвместна кампания за разделно събиране на отпадъци от опаковки „ЗА ЧИСТА ОКОЛНА СРЕДА”. В кампанията се включиха I ОУ "Васил Левски", II ОУ "Иван Вазов", ПГ "Димитър Маринов", ДГ "Слънчице", ДГ "Патиланци", ЦПЛР-ОДК, Пенсионерски клуб "Извора" и граждани на град Вълчедръм.

Проведена е информационна кампания за подобряване екологичната култура на населението, като са разпространени информационни материали (листовки) за разделно събиране на отпадъци, предоставени от "Булекопак" АД.

Сключен е договор за изготвяне на морфологичен анализ на битовите отпадъци на територията на Община Вълчедръм. Заплащането ще е с част от натрупаните средства от отчисленията по чл. 64 от Закона за управление на отпадъците по сметка на РИОСВ-Монтана в размер на 9 000,00 лв. (девет хиляди лева) с включен ДДС. Изпратено е писмо с изх.№ РД-02-06-194/10.02.2023 г. до Регионално сдружение за управление на отпадъците - Монтана за вземане на решение.

Приоритет 3 – Добро образование, професионално развитие и нови знания за успешна реализация, заетост, по-висок жизнен стандарт и демографски подем.

За реализацията на **Приоритет 3** са планирани четири мерки.

Мярка 3.1. Демографски подем, насърчаване на раждаемостта, привличане на млади хора за работа и живот в общината.

За постигане на заложените в мярката индикатори са предвидени следните дейности/проектни идеи: създаване на пакет от мерки за подпомагане отглеждането на две и повече деца, в това число: достъп до безплатни учебници, храна в училище, безплатни извън класни занимания, еднократни или многократни помощи от общинския бюджет за раждане и отглеждане на дете, данъчни облекчения за многодетни семейства и др.; осигуряване на „пакети“ за мобилност за завръщане на лица от чужбина, чрез разнообразни икономически стимули и мерки на местно ниво.

През учебната 2022/2023 г. в началото на втория учебен срок - 06.02.2023 г., броят на децата в детските градини на територията на община Вълчедръм е 252, броят на учениците в училищата - 902, при общо регистрирано население по постоянен адрес - 8 580 лица.

Мярка 3.2. Подобряване на образованието и модернизация на образователната инфраструктура.

Планираните дейности/проектни идеи, които са заложили за изпълнение на мярката, са поставяне на видеонаблюдение в детски градини и училища; въвеждане на дуално обучение и изграждане на STEM – среда в училищата; оказване на съдействие на малкия и среден бизнес за организиране на дуално обучение, включително извън територията на общината с цел осигуряване на необходимите кадри.

През 2022 г. в изпълнение на мярката са извършени ремонтно възстановителни дейности на следните сгради, собственост на Община Вълчедръм:

✓ В периода от 07.01.2022 г. до 30.06.2022 г. в сградата на СУ „Христо Ботев“ – с. Долни Цибър, е изградена училищна тоалетна (преустройство на помещения на втори етаж) със средства от Министерство на образованието – 49390 лв. и 10647 лв. – средства от общински бюджет.

✓ В периода от 14.05.2022 г. до 05.08.2022 г. е извършен текущ ремонт на сградите на ДГ „Патиланци“ в гр. Вълчедръм – на стойност 13604 лв., ДГ „Слънчице“ в гр. Вълчедръм – на стойност 2190 лв. и ДГ „Мечо Пух“ в с. Златия – на стойност 3829 лв., като и трите ремонта са със средства от общинския бюджет.

Мярка 3.3. Подобряване на условията за спорт и развитие на младежки дейности.

За изпълнение на мярката са предвидени следните дейности/проектни идеи: ремонт и обновяване на стадион в с. Долни Цибър; рехабилитация на съществуващи и изграждане на нови спортни площадки на открито в община Вълчедръм; подкрепа за развитие на местни спортни клубове и млади спортни таланти; организиране на спортни състезания, тренировъчни школи, турнири и шампионати; насърчаване на младежки дейности и инициативи и на доброволчеството, като основа на активното гражданство - организиране и провеждане на акции за залесяване, почистване на важни обществени и културни обекти, дарителски кампании и др.

Приоритетна задача в общинската политика е приобщаването на по-широки слоеве от населението и по-специално децата и младежите към активен двигателен режим и здравословен начин на живот. Община Вълчедръм има традиции при провеждането на масови спортни прояви, финансирани със средства от общинския бюджет. Подпомага се и спорта в малките населени места и организирането на спортни мероприятия във връзка с различни празници.

В периода 19-30.09.2022 г. Община Вълчедръм се включи в инициативата „Нестле за Живей Активно! 2022“ със следните дейности:

✓ Сутрешна гимнастика от всички образователни институции на територията на община Вълчедръм (детски градини, училища, професионална гимназия).

✓ Беседи от медицинските специалисти с деца и ученици във всички образователни институции, свързани с активния начин на живот и балансираното хранене в ежедневието им.

✓ Провеждане на Ден без автомобили на 22 септември, като се затвори част от улица „България“, по която ученици показаха майсторско управление на велосипед.

✓ На Общински пазар ученици от паралелките с направление „Хранителни технологии“ (II ОУ „Иван Вазов“, ПГ „Димитър Маринов“ и СУ „Христо Ботев“, с. Долни Цибър) приготвиха здравословна закуска стимулираща балансираното хранене, със спонсорството на Супермаркети „Жизел“ - Вълчедръм.

✓ Организиран бе танцов флашмоб, с подкрепата на I ОУ „Васил Левски“, гр. Вълчедръм, на площада на града, с участието на деца, ученици, самодейци, граждани.

✓ Ученическо състезание "Шеметна надпревара" – едно невероятно приключение, от което учениците разбраха интересни факти за историята на град Вълчедръм по маршрут: НЧ „Рало-1891“ – стенописа на Аспаруховия конник от Шилбока (Петър Миланов) – паметник на Васил Левски – Петров мост – Петрова чешма – паметна плоча на Янка войвода.

✓ Спортно състезание - "Новите олимпийски игри" по повод Европейски ден на спорта в училище (ЕДСУ) – 30 септември, посветен на насърчаването на физическата активност сред учениците, като се заложи на елемента на забавлението и се изпробваха нови видове физическа активност и спорт.

✓ Вечерни пешеходни разходки по два маршрута от участието на Община Вълчедръм в инициативата през 2021 г.

През месец ноември деца от община Вълчедръм, между 6 и 14 години, разделени по възрастови групи, започнаха тренировки във физкултурния салон на Професионална гимназия „Димитър Маринов“ - гр. Вълчедръм, под опеката на италианския гранд "Интер", който се занимава с кампанията на клуба известна като "Интер-Кампус" и с подкрепата на фондация "Стефан Нойков". Програмата промотира футбола като алтернатива на мобилните телефони и други електронни устройства, окупиращи вниманието на децата ни. За целите на програмата е осигурен лицензиран треньор – Йордан Йорданов, който изпълнява основната спортна подготовка на децата. Осигурени са също и спортни материали за тренировките – топки, мрежи, екипи на черно-сини райета – титуляр на клуба.

И през 2022 г. Община Вълчедръм подпомага финансово местните спортни клубове, които предоставят условия за израстване на спортистите: сдружение „Футболен клуб Златия-2015“ - гр. Вълчедръм и ФК „Дунав – Цибър“ - с. Долни Цибър.

Мярка 3.4. Създаване на разнообразни и гъвкави възможности за професионална реализация, подобряване на заетостта и квалификацията на работната сила.

Дейностите/проектните идеи, които са заложили за изпълнение на мярката са насочени към подкрепа за професионална подготовка на кадри по линия на професионалното обучение и на други извънучилищни форми; обсъждане с представителите на малкия и среден бизнес на профила на общинските училища и изготвяне на мотивирано искане за разкриване на профилирани паралелки; насърчаване на социалната икономика и социалните предприятия, включително осигуряване на адаптирани работни места за нуждите на хора с увреждания, роми и продължително безработни; обучителни курсове за квалификация и преквалификация на безработни лица, съобразно изискванията на пазара на труда; осигуряване на редовен обществен или служебен транспорт и преференции за пътуване до работното място за насърчаване на трудовата мобилност; подобряване достъпа до пазара на труда и повишаване на младежката заетост, чрез включване в стажуване и чиракуване, субсидирана заетост, ученически и студентски практики, стипендиантски програми, подкрепа при започване на първа работа и др.; обучения за придобиване на базови дигитални умения за ползване на услуги, вкл. административни, социални и други.

През 2022 г. Община Вълчедръм е разкрила 174 работни места по следните програми, финансирани от Агенцията по заетостта:

- ✓ Национална програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания” – 1 работно място;
- ✓ Регионална програма за заетост – 121 работни места;
- ✓ Национална програма „Старт в кариерата” – 1 работно място;
- ✓ Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, проект „Младежка заетост” – 31 работни места;
- ✓ Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, проект „Заетост за теб” – 10 работни места;
- ✓ Национална програма ОПБЛ – 4 работни места;
- ✓ Национална програма „Помощ при пенсиониране” – 2 работни места;
- ✓ Национална програма „Активиране на неактивни лица” – 4 работни места.

Приоритет 4 – Електронно управление, администрация близо до гражданите и предоставяне на качествени и достъпни обществени услуги – административни, здравни, социални и културни.

За реализацията на **Приоритет 4** са планирани пет мерки.

Мярка 4.1. Подобряване на достъпа до електронни административни услуги.

За изпълнението на мярката са предвидени следните дейности/проектни идеи: поетапно преминаване към предоставяне онлайн на административни услуги за по-бързо и улеснено обслужване на гражданите; дигитализация на всички общински регистри и актови книги; електронизация на административното обслужване на кметствата в селата и обединяване на деловодните записи и касови операции с общинския център.

В сайта на Община Вълчедръм е извършено имплементиране на уеб услугите, предоставяни чрез Интегрираната информационна система на държавната администрация, като се визуализира систематизирана информация за наименованията на предоставяните услуги, нормативното основание, допустимия заявител, образец на искането, такси и срок за изпълнение, информация за административното звено, предоставящо съответната услуга.

От началото на 2021 г. за улеснение на гражданите и с цел осигуряване на безопасни и здравословни условия за заявяване и предоставяне на административни услуги и ограничаване разпространението COVID-19, Община Вълчедръм е присъединена към Единния модел за заявяване, заплащане и предоставяне на електронни административни услуги с разработени и публикувани 87 броя електронни форми за електронни административни услуги.

Община Вълчедръм е присъединена към Единната входна точка за електронни плащания в централната и местната администрация, чрез виртуален ПОС терминал на доставчик на платежни услуги и/или чрез използване на функционалността „Централен виртуален ПОС терминал“, предоставяна от Министерство на електронното управление, както и към системата за еПлащане като е осъществен и допълнителен канал за заплащане на заявени електронни услуги, чрез ePay.

Община Вълчедръм се възползва от възможностите на Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ) за водене на кореспонденция по електронен път, администрирана от Държавна агенция „Електронно управление“. Комуникацията чрез ССЕВ замества класическия метод за препоръчана поща. Времето за изпращане и

получаване на документа/съобщението и неговото съдържание се удостоверява с квалифициран времеви и електронен печат на агенцията. Услугата за електронна препоръчана поща представлява електронен еквивалент на препоръчана поща с обратна разписка.

От началото на месец ноември 2022 г. след подадено Заявление за предоставяне на достъп до регистрите и базите данни в Системата за обмен на справочна и удостоверителна информация (RegiX) длъжностни лица от общинската администрация в съответствие със служебните си задължения получават служебен достъп до конкретни справки през RegiX. Полученият достъп дава възможност да се ползва информацията в над 33 справки от над 18 регистъра, като непрекъснато нараства броя на справки и регистрите. Всичко това води до пестене на време при предоставянето на административни услуги, намалява се финансовата тежест върху потребителите, за потребителите се облекчава и процедурата по получаване на част от административните услуги, поради това че Общината сама по служебен път си набавя необходимата информация.

Мярка 4.2. Развитие на административния капацитет и управление на общинската собственост в услуга на гражданите и бизнеса.

Планираните дейности/проектни идеи, които са заложили за изпълнение на мярката, са организиране на обучения, семинари, конференции, пътувания с учебна цел, съвместни срещи за служителите в администрацията; изготвяне на програми за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество и план за действие за общинските концесии.

Преобладаващата част от обученията на служителите се провеждат в електронна среда, без откъсване на служителя от работното място и в удобно за него време.

През 2022 г. 19 служители на Общинска администрация - Вълчедръм са взели участие в 15 обучения. Обученията са за подобряване на капацитета на общинските служители във връзка с прилагането на нормативната уредба в областта на държавната служба, медиацията, новия регламент на административното наказание според Закона за изменение и попълнение на Закона за административните нарушения и наказания, конфликта на интереси на работното място, добри практики и решения в управлението на човешките ресурси, прилагането на Закона за достъп до обществена информация, управление на качеството на социалната услуга – стандарти, критерии, документи, промени в Кодекса на труда, организация на работата в Асистентска подкрепа и Механизъм лична помощ, правомощия на кметските наместници, безопасност и здраве при работа, кибер хигиена при използване на електронна поща (проведено на всички служители), анализ, оценка и актуализация на вътрешно-нормативни документи по предоставяне на социални услуги.

Мярка 4.4. Развитие на социалните услуги и подобряване на социалната инфраструктура.

За постигане на заложените в мярката индикатори са предвидени следните дейности/проектни идеи: изграждане на Център за обществена подкрепа; създаване на Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) за възрастни хора с психични разстройства или деменция; изграждане на Дом за стари хора (ЦНСТ за възрастни лица) в с. Златия, страда на бивше училище; социални и интегрирани здравно-социални услуги в домашна

среда и в общността за хора с увреждания, възрастни хора и хора в невъзможност за самообслужване; Механизъм лична помощ; създаване и предоставяне на социална услуга „Асистентска подкрепа“; „Топъл обяд“; „Детска кухня“.

Дом за пълнолетни лица със сетивни нарушения (ДПЛСН) започва своята дейност през 2004 г. Той е специализирана институция от пансионен тип, в който хората са отделени от своята домашна среда. Ползватели на услугата са възрастни хора със сетивни увреждания притежаващи експертно решение на ТЕЛК. Капацитетът на ДПЛСН е за 48 души.

През отчетната 2022 г. средногодишно услугите на ДПЛСН са ползвани от 36 лица. На потребителите на услугата се осигурява трикратно хранене - закуска, обяд и вечеря. Предлагащата храна е разнообразна и съобразена със здравните потребности на потребителите. Осигурява се диетична храна за диабетици. Медицинското обслужване се осъществява от четири медицински сестри с дългогодишен опит и един фелдшер. Осигурено е денонощно наблюдение и обслужване от 10 санитарни с дългогодишен стаж в институцията, запознати с обслужването на незрящи и извършващи почистване на спалните помещения, подпомагане на настанените лица при хранене, разходки, личен тоалет.

“Домашен социален патронаж” е с капацитет 100 лица и извършва ежедневна доставка на топла храна на желаещите да се възползват от услугата. Обслужват се 10 населени места в общината, като от услугите му не се ползва само село Бъзовец. През летните месеци броят на патронираните лица е значително по-голям между 100 и 120, а през зимните месеци – между 90 и 100. През месец декември 2022 г. са обслужвани 120 лица.

В изпълнение на Закона за личната помощ през 2022 г. Община Вълчедръм чрез „Механизъм лична помощ“ предоставя услугата на 92 лица, за 98 от които се грижат техни близки и роднини - подпомагат ги в ежедневието им, да упражняват основните си права, да имат възможност за избор и достъп до услуги и дейности, да задоволят основните си нужди, умело да управляват живота си

В изпълнение на Закона за социалните услуги през 2021 г. със Заповед № РД 010117/08.01.2021 г. на изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане е дадено предварително одобрение за създаване на специализирана социална услуга „Асистентска подкрепа“ в Община Вълчедръм, с капацитет 32 броя потребители.

С Решение № 137 от 29.01.2021 г. на Общински съвет Вълчедръм в Община Вълчедръм е създадена социалната услуга „Асистентска подкрепа“ като делегирана от държавата дейност. Общината предоставя услугата на 45 лица за които се грижат 18 домашни помощници, които ги подпомагат в ежедневието им, за задоволяване на ежедневните им потребности за самообслужване, придвижване, преместване, комуникация, домакински дейности, организация на ежедневието и участие в обществения живот.

Асистентската подкрепа е специализирана социална услуга, която включва подкрепа от асистент за лица в над трудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване, които нямат определена по съответния ред степен на намалена работоспособност и деца с трайни увреждания и пълнолетни лица с трайни увреждания с определена чужда помощ, които не ползват помощ за грижа в домашна среда по реда на друг закон.

Проектът "Приеми ме 2015" се финансира Агенция за социално подпомагане. Целите на проекта са усъвършенстване модела на предоставяне на социалната услуга приемна грижа, подкрепа процеса на деинституционализация на деца и реализиране устойчив модел за развитие на заместваща семейна грижа. Приемната грижа представлява мярка за закрила, която дава право на детето да расте в семейна среда. Освен това тя осигурява временна грижа за дете в нужда или риск. Приемната грижа е полезна и за развитието на дете, чиито биологични родители са в затруднение.

През 2022 г. в община Вълчедръм са работили две професионални приемни семейства по проекта „Приеми ме 2015“ с три настанени в приемните семейства деца.

Приоритет 5 – Достъпност и свързаност, чрез подобряване на инфраструктурата, мобилността, телекомуникациите, цифровизация и интегрирано развитие на всички видове територии.

За реализацията на **Приоритет 5** са планирани пет мерки.

Мярка 5.1. Подобряване на транспортната достъпност и свързаност.

Планираните дейности/проектни идеи, които са заложили за изпълнение на мярката, са ремонт и поддръжка на републиканска пътна мрежа на територията на общината; възстановяване и рехабилитация на общинска пътна мрежа в община Вълчедръм; ремонт на уличната мрежа и тротоари в гр. Вълчедръм и малките населени места на общината; изграждане на улица „Васил Левски“ – гр. Вълчедръм от ОТ 328 до ОТ 297; благоустрояване на ул. „Александър Стамболийски“ в с. Септемврийци; осигуряване на редовен обществен транспорт между общинския център и селата.

Със собствени средства в размер на 86 174 лв. в периода от 06.04.2022 г. до 06.06.2022 г. са извършени ремонтни дейности по асфалтова настилка по общинска и републиканска пътна мрежа.

В периода от 06.04.2022 г. до 08.06.2022 г. със собствени средства в размер на 120501 лв. са извършени ремонтни дейности по асфалтова настилка по улици в община Вълчедръм.

Изготвено и подадено е проектно предложение: „Реконструкция и рехабилитация на съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях на територията на община Вълчедръм – реконструкция на улица „Александър Стамболийски“, с. Септемврийци, община Вълчедръм, в участъка от км 0+000.00 до км 1+241.16 и благоустрояване на улица „Съединение“, гр. Вълчедръм - ОТ48а - ОТ257 - ОТ258 - ОТ259 - ОТ260 - ОТ113 от км 0+000.00 до км 0+397.74“ по Процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-7.017 – Улици „Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях“ по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от „Програмата за развитие на селските райони (ПРСР)“ 2014 – 2020 г. Извършено е предварително класиране на проекта.

Мярка 5.2. Обновяване и изграждане на водопроводни и канализационни мрежи.

Планираните дейности/проектни идеи, които са заложили за изпълнение на мярката, са реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа гр. Вълчедръм; допълнително водоснабдяване на село Разград, село Златия и село Долни Цибър.

През месец ноември 2022 г. приключи стартираният през 2020 г. проект „Изграждане на Тръбен кладенец „ТК2 - Септемврийци“ за питейно-битово водоснабдяване в ПИ № 128181 в землище на с. Септемврийци, Община Вълчедръм. Реализацията на проекта е със собствени средства в размер на 28 016,41 лв.

През месец ноември 2022 г. приключи и изпълнението на проект „Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа на гр. Вълчедръм“ на стойност 2 999 165 лв. от Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

В края на 2022 г. започна изпълнението на проект „Изграждане на помпено водомерна шахта на тръбен кладенец „ТК–Община Вълчедръм–Златия“, изграждане на тласкателен водопровод от ТК до напорен резервоар и реконструкция на водопроводи с. Златия“. Проектът се реализира със собствени средства в размер на 732 130 лв. и се очаква да приключи през месец май 2023 г.

Мярка 5.4. Цифрова свързаност и телекомуникации.

За изпълнение на мярката е предвидена една дейност - изграждане на високоскоростни телекомуникационни връзки за всички населени места.

Изпълнителна агенция „Инфраструктура на електронното управление“ уведоми Община Вълчедръм, че се осъществява проект „Широкомасщабно разгръщане на цифрова инфраструктура на територията на България“ с бенефициент Министерство на електронното управление (МЕУ), по който проект ще се изпълняват дейности по проектиране и изграждане на оптични кабелни линии и осигуряване на активно оборудване за свързаност на общинските администрации към Единната електронна съобщителна мрежа (ЕЕСМ) на държавната администрация и на нуждите на националната сигурност, предвидени за изпълнение на територията на общината. Проектът е част от мерките, планирани за изпълнение целите на Плана за възстановяване и устойчивост и съответстват на приоритетите на Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм 2021-2027 г. През месец ноември 2022 г., след решение на Общински съвет – Вълчедръм, Кметът на община подписа Декларация по образец за включване в проекта, която е представена в МЕУ.

Мярка 5.5. Интегрирано териториално развитие и подобряване на жизнената среда.

Планираните дейности/проектни идеи, които са заложили за изпълнение на мярката, са благоустрояване на площи и обществени площи в гр. Вълчедръм и малките населени места на общината; ремонт и обновяване на сгради на кметствата в селата; облагородяване, озеленяване и благоустройство на обществени зелени площи, паркове и градинки; ежегодни залесителни мероприятия на територията на общината за превенция на ерозията и запазване на еко-равновесието; развитие на трансграничното сътрудничество, партньорството с побратимените общини и създаване на нови партньорства; осъществяване на междуобщинско сътрудничество със съседните общини.

В периода от 04.11.2022 г. до 10.12.2022 г. е извършен аварийен ремонт на мост на с. Долни Цибър със собствени средства в размер на 3 284 лв.

В периода от 15.09.2022 г. до 30.09.2022 г. е извършен аварийен ремонт на покрива на сградата на общинската администрация със собствени средства на стойност 2 037 лв.

В периода от 30.11.2022 г. до 20.12.2022 г. е извършен текущ ремонт на части от сграда на общинската администрация, ползвани от Участък Вълчедръм към РУ на МВР – Лом със собствени средства на стойност 13 202 лв.

В края на 2022 г. приключи изпълнението на проект „Благоустрояване на зелени пространства на територията на гр. Вълчедръм“ с две обособени позиции: УПИ II в кв. 145 по плана на гр. Вълчедръм (съществуващо парково пространство) и Централна градска градина в УПИ LIX в кв. 114 по плана на гр. Вълчедръм. Финансирането е по Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ПРСР 2014-2020 г. № BG06RDNP001-7.006-0082-C01 на стойност 645 937,94 лв.

III. Мерки за наблюдение и създадени механизми за събиране, обработване и анализ на данни.

При събирането и анализирането на информацията Общинският екип за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм 2021-2027 г., създаден със Заповед № 705/17.06.2021 г. на Кмета на община, е използвал източниците на информация и периодика, заложи в Матрица на индикаторите за наблюдение и оценка на ПИРО на Вълчедръм 2021-2027 г. (Приложение № 3 към ПИРО). Данните, за които е предвидено да се получат от Националния статистически институт (НСИ), са взети от други източници, тъй като към момента НСИ все още не разполага с актуални данни за 2022 г.

Работата на Общинския екип за наблюдение на изпълнението на ПИРО при изготвянето на настоящия Годишен доклад включва следните действия:

- ✓ изработване на рамка за оценката;
- ✓ разпределяне на задачите между членовете на екипа;
- ✓ извършване на предварителна самостоятелна оценка от отделните членове на екипа;
- ✓ класифициране на проектите – изпълнени, в процес на изпълнение, частично изпълнени, неизпълнени;
- ✓ завършване на самооценката на работна среща с участие на всички членове на общинския екип;
- ✓ обобщаване и изработване на доклад от оценката.

IV. Преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на плана за интегрирано развитие на общината през 2022 г., както и мерките за преодоляване на тези проблеми.

Основните проблеми, възникнали в хода на прилагане Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм 2021 – 2027 г. през 2022 г., са свързани с финансиране на по-големите проекти, както и с осигуряването на необходимите средства от общинския бюджет, за реализацията на проекти, чието финансиране е единствено от

него.

V. Мерки за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на плана за интегрирано развитие на общината.

Съобразно спецификата и традициите в общината основните канали за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм за периода 2021-2027 г., са следните:

- ✓ Интернет страницата на общината. На нея се публикуват годишните отчети за изпълнението на Програма за управление изготвена от Кмета на общината по реда на чл. 44, ал. 5 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), както и отчети за изпълнение актовете на Общински съвет – Вълчедръм по реда на чл. 44, ал. 1, т. 7 от ЗМСМА и резултатите от дейността на общинската администрация. В рамките на тези отчети има подробна информация за проектите – подадени, финансирани, изпълнени, в процес на изпълнение, както и за техните цели, очаквани резултати, основни дейности и продукти. Самата Интернет страница се обновява редовно и съдържа актуална информация.

- ✓ Заседания на Общински съвет и основно заседанията по приемане на годишните отчети на Кмета на община.

- ✓ Пресконференции – като дейност по отделните проекти са предвидени пресконференции за запознаване и информиране на местната общност и заинтересованите страни, в т.ч. целевите групи, за дадения проект, основните му дейности, резултати, постижения и т.н.

- ✓ При изпълнението на всички проекти се спазват стриктно изискванията на съответната програма за информираност и публичност.

VI. Мерки за постигане на необходимото съответствие на плана за интегрирано развитие на общината със секторните политики, планове и програми на територията на общината, включително мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени.

Планът за интегрирано развитие е документ, който определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на община Вълчедръм и връзките ѝ с други общини, в съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападен район от ниво 2 и Общия устройствен план на общината. Съгласно нормативните изисквания Планът за интегрирано развитие на община (ПИРО) се разработва за срок от 7 години. Като стратегически документ той обвързва сравнителните предимства, ресурси и потенциал на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети, насочени към устойчиво, интегрирано развитие, по-добро качество на живот и по-висок жизнен стандарт за хората.

ПИРО е разработен съгласувано с трите стратегически цели на Националната програма за развитие България 2030, приети от МС на 16 януари 2020 г. - ускорено

икономическо развитие, демографски подем и намаляване на неравенствата. За реализирането на тези цели са предвидени целенасочени национални политики и интервенции, групирани в пет оси на развитие - Иновативна и интелигентна България; Зелена и устойчива България; Свързана и интегрирана България; Отзивчива и справедлива България; Духовна и жизнена България.

Основната цел на ПИРО на Вълчедръм за периода 2021-2027 г. е стимулиране на устойчив растеж и осигуряване на пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и ресурси, за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на общинската територия, съгласно чл. 13, ал. 2 от ЗРР.

ПИРО е разработен за цялата територия на община Вълчедръм, като са определени зони за прилагане на интегриран подход, за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и коопериране със съседни общини.

Планът служи за определяне на проблемите, потребностите и възможностите за развитие на всички населени места в общинската територия, които трябва да се вземат предвид при разработването на инвестиционни програми, идентифицирането на проекти и финансови инструменти, включително и съфинансиране от фондовете на Европейския съюз.

Представената рамка в Националната стратегия за адаптация към изменението на климата поставя изискванията за целенасочено и последователно планиране и реализиране на мерки и дейности, свързани с изменението на климата. Общите хоризонтални мерки, които следва да се предприемат и от Община Вълчедръм са два основни вида:

✓ **Мерки за ограничаване изменението на климата** (предприемането на превантивни мерки, свързани с ограничаване на вредното въздействие на човешката дейност, допринасящо за парников ефект);

✓ **Мерки за адаптация към изменението на климата** (предприемането на мерки, свързани с предвиждането и определянето на негативните социални и икономически последици от измененията на климата; преодоляване на възникналите щети; идентифициране на възможности, появили се вследствие на климатичните изменения).

Първият тип мерки са свързани с анализ и оценка на антропогенните фактори, които довеждат до увеличение на вредните емисии на парникови газове. Следват необходимите превантивни действия, които да неутрализират източниците на вредни емисии.

Вторият тип мерки е насочен към вече възникналите изменения на климата. Мерките за адаптация включват и точно предвиждане на предстоящите негативни явления и процеси, застрашаващи производството и потреблението на обществата. Необходимо е да се заложат мерки, които не само реагират спрямо настоящата ситуация, но и предхождат появата на бъдещи щети. Мерките за адаптация следва да се разглеждат и като начин за разглеждане на климатичните изменения като възможност.

VII. Мерки за прилагане на принципа на партньорство.

Поради ограниченият брой неправителствени организации, както и липсата на представителни организации на бизнеса на местно ниво, основните партньори в изпълнението и наблюдението на Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм за периода 2021-2027 г. са: Общинската администрация, читалищата, ОбС, Консултативния съвет за сътрудничество по етнически и демографски въпроси, Обществения съвет за осъществяване на контрол при осъществяване на дейностите по социално подпомагане, училищни настоятелства, медии и групи от хора.

Прави впечатление изключително доброто участие и съпричастност на ръководствата на училищата, детските заведения, кметовете на населени места и като цяло на всички заинтересовани страни.

Без мотивацията на общинските специалисти и ангажираността на местната общност изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм не би било възможно.

Информираността на гражданите и обществената подкрепа са от особено значение за успешното реализиране на Плана за интегрирано развитие и за осигуряването на интегрирано устойчиво местно развитие.

VIII. Резултати от извършени оценки към края на съответната година.

През 2022 г. не са извършвани оценки на Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм за периода 2021-2027 г.

IX. Изпълнение на проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на плана за интегрирано развитие на общината с размера на усвоените средства за отчетния период и източниците на тяхното финансиране.

Реализираните през 2022 г. проекти допринасят за постигане на приоритетите, целите и мерките, заложили в Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм за периода 2021-2027 г.

Дейност/проектна идея	Наименование на проекта (дейност/проектна идея)	Стойност на проекта	Източник на финансиране	Статус към 31.12.2022 г. (в процес на изпълнение; приключен)
Приоритет 1: Засилване на конкурентните позиции на общината, устойчив, иновативен и интелигентен икономически растеж, базиран на местните ресурси, подобряване на бизнес средата и стимулиране на предприемачеството				
<u>Мярка 1.3.</u> Развитие на туризма като индустрия, базирана на специфичните местни ресурси, природни и културни забележителности				
1.3.1.	„Благоустрояване на зелени пространства на територията на гр. Вълчедръм“ с две обособени позиции: УПИ II в кв. 145 по плана на гр. Вълчедръм (съществуващо парково пространство) и Централна градска градина в УПИ LIX в кв. 114 по плана на гр. Вълчедръм	645 937,94 лв.	Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ПРСР 2014-2020 г. № BG06RDNP001-7.006-0082-C01	приключен
Приоритет 2 - Насърчаване на зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, чиста околна среда, приспособяване към изменението на климата, превенция и управление на риска				
<u>Мярка 2.3.</u> Опазване на околната среда и борба с климатичните промени				
2.3.	“Доставка и монтаж на разходомер за отчитане на количествата отпадъчни води на Канализационна система гр. Вълчедръм“	9 600 лв.	собствени средства	приключен
<u>Мярка 2.4.</u> Устойчиво управление на отпадъците				
2.4.3.	Морфологичен анализ на битовите отпадъци на територията на Община Вълчедръм	9 000 лв.	собствени средства	в процес на изпълнение

2.4.4.	Подновяване на амортизирани съдове за смет (закупуване на нови) - 40 бр. контейнери тип „Бобър” и кофи тип „Мева” – 51 бр.	35 955 лв.	собствени средства	приключен
Приоритет 3 – Добро образование, професионално развитие и нови знания за успешна реализация, заетост, по-висок жизнен стандарт и демографски подем				
Мярка 3.2. Подобряване на образованието и модернизация на образователната инфраструктура				
3.2.	Изграждане на училищна тоалетна (преустройство на помещения на втори етаж) в сградата на СУ „Христо Ботев“ – с. Долни Цибър	49 390 лв.	Министерство на образованието	приключен
		10 647 лв.	собствени средства	
3.2.	Текущ ремонт на сградата на ДГ „Патиланци“ в гр. Вълчедръм	13 604,00 лв.	собствени средства	приключен
3.2.	Текущ ремонт на сградата на ДГ „Слънчице“ в гр. Вълчедръм	2 190,00 лв.	собствени средства	приключен
3.2.	Текущ ремонт на сградата на ДГ „Мечо Пух“ в с. Златия	3 829,00 лв.	собствени средства	приключен
Мярка 3.3. Подобряване на условията за спорт и развитие на младежки дейности				
3.3.3.	Подкрепа за развитие на местни спортни клубове и млади спортни таланти	8 023,00 лв.	собствени средства	приключен
3.3.4.	"Интер-Кампус"	-	Фондация "Стефан Нойков"	в процес на изпълнение
3.3.4.	Мероприятия за инициативата „Нестле за Живей Активно! 2022“	1 000,00 лв.	собствени средства	приключен

Мярка 3.4. Създаване на разнообразни и гъвкави възможности за професионална реализация, подобряване на заетостта и квалификацията на работната сила				
3.4.3.	Регионална програма за заетост – 121 работни места	303 306,00 лв.	Регионална програма за заетост	приключен
3.4.3.	Проект „Младежка заетост” – 31 работни места	94 042,00 лв.	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, собствени средства	приключен
3.4.3.	Проект „Заетост за теб” – 10 работни места	10 341,00 лв.	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, собствени средства	приключен
3.4.3.	Национална програма ОЗПБЛ – 4 работни места	19 974,00 лв.	Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица	в процес на изпълнение
3.4.3.	Национална програма „Помощ при пенсиониране” – 2 работни места	13 593,00 лв.	Национална програма „Помощ при пенсиониране”, собствени средства	в процес на изпълнение
3.4.3.	Национална програма „Активиране на неактивни лица” – 4 работни места	34 448,00 лв.	Национална програма „Активиране на неактивни лица”	в процес на изпълнение
3.4.4.	Национална програма за „Обучение и заетост на хора с трайни увреждания” – 1 работно място	8 119,00 лв.	Национална програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания”	приключен
3.4.6.	Национална програма за „Старт в кариерата” – 1 работно място	2 987,00 лв.	Национална програма за „Старт в кариерата”	в процес на изпълнение
Приоритет 4 – Електронно управление, администрация близо до гражданите и предоставяне на качествени и достъпни обществени услуги – административни, здравни, социални и културни				
Мярка 4.1. Подобряване на достъпа до електронни административни услуги				
4.1.1.	Присъединяване към Единната входна точка за електронни плащания в централната и местната администрация	-	Общината	приключен

4.1.2.	Получен достъп до регистрите и базите данни в Системата за обмен на справочна и удостоверителна информация (RegiX)	-	Общината	приключен
Мярка 4.2. Развитие на административния капацитет и управление на общинската собственост в услуга на гражданите и бизнеса				
4.2.1.	Участие в обучения за подобряване на капацитета на общинските служители - 19 служители, 15 обучения	1 257,00 лв.	собствени средства	приключен
Мярка 4.4. Развитие на социалните услуги и подобряване на социалната инфраструктура				
4.4.	"Приеми ме 2015"	36 803,00 лв.	Агенция за социално подпомагане	в процес на изпълнение
4.4.5.	Механизъм лична помощ	1 213 167,00 лв.	Агенция за социално подпомагане	в процес на изпълнение
4.4.6.	Социална услуга „Асистентска подкрепа“	172 343,00 лв.	държавен бюджет	в процес на изпълнение
Приоритет 5 – Достъпност и свързаност, чрез подобряване на инфраструктурата, мобилността, телекомуникациите, цифровизация и интегрирано развитие на всички видове територии				
Мярка 5.1. Подобряване на транспортната достъпност и свързаност				
5.1.2.	Ремонтни дейности по асфалтова настилка по общинска и републиканска пътна мрежа	86 174,00 лв.	собствени средства	приключен
5.1.3.	Ремонтни дейности по асфалтова настилка по улици в община Вълчедръм	120 501,00 лв.	собствени средства	приключен

5.1.5.	„Реконструкция и рехабилитация на съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях на територията на община Вълчедръм – реконструкция на улица „Александър Стамболийски“, с. Септемврийци, община Вълчедръм, в участъка от км 0+000.00 до км 1+241.16 и благоустрояване на улица „Съединение“, гр. Вълчедръм - ОТ48а - ОТ257 - ОТ258 - ОТ259 - ОТ260 - ОТ113 от км 0+000.00 до км 0+397.74“	-	Процедура чрез подбор на проектни предложения № BG06RDNP001-7.017 – Улици „Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях“ по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от „Програмата за развитие на селските райони (ПРСР)“ 2014 – 2020 г.	извършено е предварително класиране на проекта
Мярка 5.2. Обновяване и изграждане на водопроводни и канализационни мрежи				
5.2.	Изграждане на Тръбен кладенец „ТК2 - Септемврийци“ за питейно-битово водоснабдяване в ПИ № 128181 в землище на с. Септемврийци, Община Вълчедръм	28 016,41 лв.	собствени средства	приключен
5.2.	„Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа на гр. Вълчедръм“	2 999 165 лв.	Министерство на регионалното развитие и благоустройството	приключен

5.2.2.	„Изграждане на помпено водомерна шахта на тръбен кладенец „ТК–Община Вълчедръм–Златия“, изграждане на тласкателен водопровод от ТК до напорен резервоар и реконструкция на водопроводи с. Златия“	732 130,00 лв.	собствени средства	приключен
Мярка 5.4. Цифрова свързаност и телекомуникации				
5.4.1.	„Широкомасщабно разгръщане на цифрова инфраструктура на територията на България“	-	Министерство на електронното управление	в процес на изпълнение
Мярка 5.5. Интегрирано териториално развитие и подобряване на жизнената среда				
5.5.1.	Аварийен ремонт на мост на с. Долни Цибър	3 284 лв.	собствени средства	приключен
5.5.2.	Аварийен ремонт на покрива на сградата на общинската администрация	2 037 лв.	собствени средства	приключен
5.5.2.	Текущ ремонт на части от сграда на общинската администрация, ползвани от Участък Вълчедръм към РУ на МВР – Лом.	13 202 лв.	собствени средства	приключен
5.5.3.	„Благоустрояване на зелени пространства на територията на гр. Вълчедръм“ с две обособени позиции: УПИ II в кв. 145 по плана на гр. Вълчедръм (съществуващо парково пространство) и Централна градска градина в УПИ LIX в кв. 114 по плана на гр. Вълчедръм	645 937,94 лв.	Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ПРСР 2014-2020 г. № BG06RDNP001-7.006-0082-C01	приключен

Х. Заключение и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението на плана за интегрирано развитие на общината.

Трябва да се отбележи, че 2022 г. е втората година за изпълнение на заложените цели в Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм за периода 2021-2027 г.

Въз основа на постигането на планираните индикатори за наблюдение може да се отчете напредък в изпълнението на целите и приоритетите на плана за интегрирано развитие.